СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 28. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 4-го лютого 1947. No. 28. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, February, 4, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕКРЕТАР МАРШАЛ ЗА ДОПОМОГУ СКИТАЛЬЦЯМ ПРИ РОЗСЕЛЕННІ

Політика Злучених Держав в справі скитальців в Европі зміряє до цього, щоб у порозумінні з іншими державами розселити їх як найшвидше — таку заяву склав секретар стейту Джордж С. Маршал у письмі до Жидівського Комітету Праці на закінчення його нарад в Атлантик Ситі. У письмі є згадка про тисячі людей, яких націсти насильно вивезли з їх домів iзза їх релігійних, політичних та національних переконань і тому цим людям треба тепер помогти. Промовці від протестантських та католицьких організацій підкреслювали невмісність релігійної чи расової боротьби, коли йде про поміч загроженим людям.

ЮНІЯ ГРОЗИТЬ ВИКЛЮЧИТИ ВІДДІЛИ ЗА САМОВІЛЬНІ СТРАЙКИ.

Предсідник юнії візників, Дейніел Л. Тобин, заявив на нарадах Екзекутививної Ради Американської Федерації Праці у Маямі, на Флориді, що його юнія прожене кожний місцевий відділ юнії, який почне самовільний страйк, тобто без порозуміння з урядом юнії. Тобин виявив, що місцеві дикі страйки, які трапляються в Ню Йорку або на Пацифічнім побережжі, накликають конгрес до відплати у виді нового законодавства, яке обмежує свободу юній увагалі. Юнія візників, яка належить до А. Ф. П., обіймає 600,000 ленів. Вони заняті при перевозі продуктів і людей.

На предявлення голови А.Ф.П. Вилйема Ґріна, щоб Конгрес Промислових Організацій (СІО) приступив до акції оборони робітничих вольностей, голова СІО Филип Морей заявив, що він назначить окрему комісію для співпраці з А.Ф.П. в цій справі..

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ДОБРОВІЛЬНЕ ПОРОЗУМІННЯ В ПРОМИСЛОВИХ СПОРАХ.

На пресовій конференції в Білім Домі в суботу 1 лютого президент Труман заявив, що між представниками будівельних підприємств і 19 юній будівельних робітників з А.Ф.П. прийшло до добровільного порозуміння в справі будівельної програми без страйків і без локавтів. Президент підніс факт, що це є добровільна умова і вказав, що можна довести до порозуміння без окремих законів для управильнювання переговорів на випадок непорозумінь. Президент оприлюднив, що обі сторони вибрали комітет для наладнування спорів. Рішення комітету обовязуватимуть обі сторони.

ДВАЦЯТЬ ЛІТ СТУДІЙ НАД МІНЕРАЛЬНИМИ БАГАТСТВАМИ.

Секретар внутрішніх справ Дж. А. Круґ у першому річному звіті для президента виявив плян переведення дослідів над мінеральними багатствами Злучених Держав. Така праця тривала б нормально двадцядь літ і коштувала б біліон доларів, каже Круґ. Одначе вона оплатилась би, бо тоді можна б знати докладно, які засоби має наша країна, а яких їй недостає. Круґ сказав, що війна вичерпала в дечому природні багатства і тому треба нам знати, що ми маємо в себе, а що треба нам привезти з заграниці. Він хотів би забезпечити для вжитку Америки всі радіо-активні мінерали. Обчислення мінеральних багатств дало б спроможність розвинути нові роди промислу, твердить секретар.

КОШТИ ЖИТТЯ ПІДСКОЧИЛИ НА 48 ВІДСОТКІВ.

Кошти життя в Злучених Державах піднеслися на 48% від року 1937 до кінця листопада 1946 року, як це оприлюднює Міжнародне Бюро Праці, якого осідок находиться тепер у Монтреалі, в Канаді. У тому часі, як подає звіт згаданого Бюра, самі кошти харчів підскочили на 78%. У Канаді відносини під цим оглядом ліпші, як виказує статистика, бо там піднеслися життеві кошти в тому часі лише на 26%, кошти самих харчів на 42%.

ЗГОРІВ НАФТОВИЙ ТЕНК ВАРТОСТИ $500,000.

У Манґатан, в стейті Ілиной, згорів тенк з 48,000 барилок нафтової кипячки, вартости $500,000. Нафту доставляють до згаданої місцевости рурами з Тексасу й Оклагоми для перерібки на різні нафтові продукти. Крім цього тенку є ще там десять інших. Пожежу можна було бачити вісім миль у проміні.

СВІТ У ЗАМІШАННІ, БО НЕМА ПРОВІДНИКІВ.

Погляд, що теперішній світ потребує випробуваних і талановитих провідників з відповідним духовим настановленням, коли Західна цивілізація має бути врятована, висловив о. Т. О. Калаган на зібранні клюбів Нюмана в Ню Йорку. У зібранні брали участь 1,500 делегатів з 24 колегій у східніх стейтах. Коли світ не здобудеться на відповідних провідників, „прийде експлозія", твердив промовець.

За американську допомогу українському підпілю, змагаючому до визволення України зпід Советів

Ню Йорк Таймс з понеділка, 3. лютого, передав новинку Асошіейтед Прес про віче в Филаделфії, яке відбулося 2. лютого, а було скликане заходами місцевого Українського Конгресового Комітету. На зібранні промовляли, між іншими, Степан Шумейко, президент УКК, і, як подає новинка, „домагався американської підтримки для підпольного руху, що змагає до визволення України зпід советського панування". Далі сказав С. Шумейко ще таке: „Така акція позбавила б Росію засобів, які роблять її тепер агресивною державою. Незалежна Україна залишила б Росію економічно самовистарчальною, проте неспроможною загрожувати мирові в світі, як це є тепер. Як довго ця країна є під владою Советів, так довго не буде спокою в середущій Европі".

ГУВЕР ВИЇХАВ НА СТУДІЇ НАД ПРОХАРЧУВАННЯМ НІМЕЧЧИНИ.

Колишній президент Герберт Гувер виїхав військовим літаком з Мичел Філд під Ню Йорком до Европи на доручення президента Трумана. Його завданням буде перестудіювати харчеве положення в американській і британській окупаційних зонах. З ним разом виїхав д-р Денис Фицджералд з департаменту рільництва і Гю Ґібонс, колишній амбасадор до Белгії і Бразилії. Головною ціллю є устійнити, чи теперішніх харчових пайків, які дають 1,400 калорій денно, не вдалось би піднести до 1,800 калорій, коли пересічно американці для свого відживлювання запотребовують 3,400 калорій. Гувер виїхав несподівано і газетні кореспонденти не могли перевести з ним розмови..

Кореспонденти щоденника Ню Йорк Таймс поміщують звіти з харчового положення в двадцяти країнах. Вони виказують, що як переможеним країнам, так і переможцям, загрожує голодова катастрофа.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ СОТНЮ ЛЮДЕЙ ДО МОСКВИ.

Секретар стейту Джорж С. Маршал буде мати сотню американських знавців учасі своєї мирової місії в Москві в місяці березні. У недавно минулому брали звичайно участь у таких місіях 50—75 знавців і секретарських працівників. Крім членів мирової місії візьмуть в переговорах участь теперішні урядовці американської амбасади в Москві, а побіч того зголосилося 75 американських кореспондентів для передавання нецензурованих новинок з перебігу мирових нарад.

КАНАДА ПРИГОТОВЛЯЄ ПЛЮТОНІЙ, АЛЕ НЕ АТОМОВІ БОМБИ.

Американську атомову монополію зломила Канада, бо вона відокремлює елемент плютоній, з якого визволюється атом для вжитку при виробі атомової бомби. Це оприлюднила Краєва Канадійська Рада Дослідів. Одначе Канада не має наміру виробляти атомової бомби, твердить голова Ради д-р С. Дж. Макензі.

Найбільш делікатна і найбільш скомплікована проблема Росії — вдержати завжди бунтівничу, завжди трудну Україну

Ню Йорк Таймс в своєму недільному ілюстрованому магазині з 2-го лютого містить довшу статтю Г. Е. Сейлсбері п. з. „Чотирнадцять людей, що керують Росією". Мова про 14 членів советського Політбюра, яке справді керує внутрішньою і закордонною політикою Советського Союзу, що є дослівно паном життя і смерти 200 міліонів советських рабів та від якого залежить мир, або війна в світі в найблищій будучності. В статті, після коротких вступних завваг, подається характеристику кожного з 14 членів Політбюра, до якого належать: 1. Йосиф В. Сталін, 2. Вячеслав М. Молотов, 3. Климентій Е. Ворошилов, 4. Лазар М. Каганович, 5. Андрей Андрейович Андреев, 6. Анастаз І. Мікоян, 7. Андрей А. Жданов, 8. Микита С. Хрущов, 9. Ніколай М. Шверник, 10. Георгій М. Маленьков, 11. Ніколай А. Вознесенський, 12. Лаврентій П. Берія, 13. Ніколай Булганін та 14. Алексей А. Косигін. Тільки імя Хрущова звязується безпосередньо з Україною і його характеристика дослівно звучить: „Нікіта С. Хрущов є українським членом Політбюра і він наділений одною з найбільш делікатних і найбільш складних проблем в Росії, іменно проблемою, якою являється задержання в рямках Советського Союзу завжди бунтівничої і завжди трудної України. 17-го квітня він матиме 53 роки й його частина історії датується від громадянської війни. Походячи з гірничого пролетаріяту, він промостив собі шлях через партійні лави. Він виховався в комуністичних школах після революції". „Дійсним членом Політбюра іменовано Хрущова в 1939-му році. Його великою роботою була організація партизанської війни і підпілля в Україні. За успіхи в тих діях його зроблено генерал-лейтенантом. Зараз він є генеральним секретарем комуністичної партії в Україні. Продовження, або зломання його карієри залежить від того, чи йому пощастить завернути Україну до Союзу, як лояльну конституційну республіку. В Україні він зараз переводить найбільшу чистку партії".

МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ НА АЛЯСКУ.

У Вашингтоні та в американській зоні Німеччини студіюється можливості переселення скитальників з Польщі та Балтійських країн на Аляску. Виходило б, що Аляски не можна б виключити зі загально-американської квоти, натомість є можливості зробити це виїмковим порядком, з тим застереженням, що переселені на Аляску скитальники були б звязані з цею територією, аж доки цеї справи не унормовано б спеціяльним законом. Американські урядові кола відмовляються коментувати будьякі твердження, що пляни заселення Аляски стоять у звязку зі збільшенням стратегічного значення Арктики.

ПРОГРАМА ВИШКОЛУ СКИТАЛЬНИКІВ.

Д-р Давид Львович, віцепрезидент світової СРТ, який тількищо вернувся з шістьмісячної інспекції таборів переміщених осіб в Німеччині, заявив, що там підготовляється програма вишколу справности скитальників з метою допомогти їм включитися в життя тих країн, куди вони будуть переселені. Міліон скитальників в Західній Европі, в тому 250,000 жидів, дожидають на переселення. Недостача робочих рук в поодиноких країнах причиниться до приспішення розвязки проблеми европейських скитальників, як це вже виявилося на прикладі Англії, що готова прийняти 500,000 сьогоднішних „діпістів". Свою готовість прийняти більшу кількість скитальників виявили вже теж інші країни й не тільки на американському континенті, але теж в Европі, як, напр. Франція, Бельгія і навіть Норвегія.

ПОТВЕДЖУЄТЬСЯ ВІСТКА ПРО СМЕРТЬ Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО.

Д-р С. Баран в Ашафенбургській „Неділі" з дня 7-го січня потверджує, на підставі повідомлень наочних свідків, вістку про смерть визначного західно-українського політичного діяча д-ра Дмитра Левицького, довголітного голови УНДО і української парляментарної репрезентації в польському соймі. Д-р Д. Левицький, після приходу большевиків в Західну Україну в 1939-ому році, був вивезений ними на Сибір і помер весною 1942. р. в домі старців в місті Бухара, столиці колишнього Бухарського ханату, що сьогодні належить до Советського Союзу. При його смерті був приявний львівський апеляційний суддя Кліш, теж вивезений большевиками на Сибір, і він це потвердив д-рові Романові Могильницькому, який і передав цю вістку. Д-р Д. Левицький є одною з безчисленних жертв украніського народу під советським режімом.

СХІД І ЗАХІД В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

На Лондонській конференції заступників міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг зарисувалися виразні розбіжності в думках Советського блоку та Західних демократій на полагодження німецької проблеми на конференції в Москві, що має відбутися в половині березня. Советський Союз свого погляду ще ясно не висловив, але зі заяв його сателітів виходить ясно, що большевики обстоюватимуть думку централізованої Німеччини з одним урядом в Берліні. Західні держави, з Францією на чолі, видвигають домагання федеративної держави німецьких країн з децентралізованим урядом та спільною господарською системою.

КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД В ІТАЛІЇ.

РИМ, 2. лютого. Премієр Альчіде де Ґаспері сьогодні повідомив, що він створив новий уряд на базі коаліції християнських демократів, комуністів, соціялістів і двох незалежних. Новий уряд вже склав присягу й у вівторок відбуде вже своє перше засідання. Головні пости у новому коаліційному уряді заняли двох незалежних: граф Карло Сфорца іменований міністером закордонних справ, а Люїджі Ґаспаротті міністром національної оборони. Партійно коаліційне відношення в новому уряді таке саме, як було в попередньому, з тою різницею, що двох міністрів з республіканської партії заступлено незалежними. Крім того ліві партії втратили деякі ключеві пости і новий уряд є виразною познакою звороту Італії на право.

ТЕРОР В НІМЕЧЧИНІ.

В Нірінберґу дня 1-го лютого невідомі ще терористи підложили бомбу в будинку, в якому міститься уряд президента німецького денаціфікаційного трибуналу, що судить тепер Франца фон Папена. Бомба вибухла, але жертв не було. Місцеві німецькі й американські власті [illegible] інтензивні доходження, а будинкові суду приділено окрему охорону.

„ІЗВЄСТІЯ" ОБВИНУВАЧУЮТЬ АНГЛІЮ І АМЕРИКУ

Москва, 2. лютого. Советська урядова газета „Ізвєстія" явно обвинувачує Велику Британію і Злучені Держави в недодержуванні Потсдамського договору щодо денаціфікації. Газета в довгій статті твердить, що американський і британський уряди не виявляють охоти знищити фашизм у Німеччині.

НЕСПОКОЇ В ГРЕЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

Атени, 2. лютого. Не зважаючи на приїзд міжнародньої комісії, комуністичні безпорядки в Греції продовжуються. З північних районів повідомляють знова про терористичні акти комуністів проти цивільного населення.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ДОПОМАГАЄ АВСТРІЇ.

Відень, 2. лютого. Допомагаючи австрійцям перемогти зимові харчові труднощі, американська армія знова поставила до розпорядження австрійського уряду 14,000 тон харчів на місяць лютий.

СОВЄТСЬКО-РУМУНСЬКИЙ „ДОГОВІР".

Букарешт, 1-го лютого. Румунський міністер закордонних справ повідомив, що Румунія підпише договір приязні і взаємної допомоги зі Советським Союзом. Він рівночасно заявив, що Румунія буде намагатися підписати подібні договори теж і іншими членами О. Д.

ДОМАГАЮТЬСЯ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

72 членів британського парламенту підписали декларацію, якою домагаються світової федерації. Над пропозицією відбудуться дебати в парламенті. Завданням такої Федерації було б „піднести життєву стопу народів світа та вдержати світовий мир".

БОРОТЬБА ПРОТИ ТЕРОРИЗМУ В ПАЛЕСТИНІ.

Єрусалим, 1. лютого. Після повідомлення, що засуджений на смерть жидівський терорист Дов Бель Ґрунер буде повішений у найблищий вівторок, британська поліція і військо будують на вулицях барикади з колючого дроту і сильно скріпили стежі і сторожу, щоб не допустити до нових актів терору. Офіціяльна Жидівська Агенція відкинула британьку пропозицію співпраці в боротьбі з терористами.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Після відступлення Злучених Держав від посередничання у замиренні Китаю та після відкинення комуністами урядових пропозицій перемиря, китайські націоналісти почали новий наступ в провінції Шантунґ, посуваючись біля двадцять миль на південь.

„ДАЛОЙ" БУРЖУАЗНЕ ТАНҐО.

Москва, 2. лютого. „Ізвєстія" повідомляє з Владивостоку, що там з репертуару клюбів, фабрик та публичних парків викинено танґо, факстрот і тим подібні буржуазні танці. Це зроблено „на пропозицію" партійних керівників.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИМЕТУТЬ ЩЕ Й БОЛЬШЕВИЦЬКЕ СМІТТЯ!

Від якогось часу дається завважити в Америці основну зміну в відношенні до комуністичної пропаганди в цьому краю, як і до комуністичних затій взагалі. Мабуть заважили тут останні шпигунські афери, які виявили наглядно, яким небезпечним елементом були б комуністи, коли іде про забезпеку краю, як би так прийшло до конфлікту зі Советським Союзом. Тими днями можна було вичитати навіть таке, що атомова бомба не є тайною, бо її вже видістали Совєти з Америки при помочі своїх шпигів та тих закритих комуністів, що вчасі війни дістались десятками тисяч на різні найбільш довірені становища.

Сяк чи так, але американська суспільність уже отрясаєсь зі свого легкодушного відношення до комуністів, а теж ставиться критичніше до таких кроків уряду зглядом Кремлю, з яких віє давньою уґодовістю. Зміну можна завважити й по тім, що великий попит мають тепер такі книжки, що дивляться тверезо на Росію, а книжка В. Кравченка про Совєти малощо не побиває рекорди в збуті тих книжок, що „найкраще продаються".

Іншими словами американське громадянство зачинає братись серіозно до цього, щоб цілком розоблачити зрадницьку комуністичну акцію в Америці, зокрема ще й ту скриту, що ведеться різними комунізуючими, що то завжди словами заперечують, що вони не є комуністами, а ділами тільки потверджують що все, що вони роблять, є по лінії Комуністичної Партії, в інтересі Кремля, а проти Америки. Своє ганебне становище виявили вони найкраще вчасі спілки Гітлера зі Сталіном, коли нищили в Америці всякі спроби воєнної підготовки до боротьби з гітлерівським варварством чи допомогу тим, що з тим лихом уже боролись. Як знаємо, коли Гітлер пішов проти Сталіна, вони перемінились за одну ніч в 1,000-процентових американських „патріотів" і повпихавши своїх людей на високі становища розпочали оргію клевет проти кожного, що виявляв їхній зрадницький характер.

Таке було й з українськими комуністами, що нам усім добре відоме. Одначе необізнаних добре з нікчемністю комуністів може дивувати, чому, наприклад, большевицькі У. Щ. Вісті далі повторяють раз-у-раз старі брехні й клевети про працю американських українців, „Свободу" та її редакторів, чи чому якийсь Юджін Йонг, пишучи по англійськи, як от в числі з 27 січня б. р., далі розпускає брехні, які вже були публично відкликані тими, що їх розпускали в американських видавництвах і в пресі. Ці речі треба так розуміти, що ширити в краю баламуту, роздор, хаос — це звичайна большевицька тактика; ослаблювати Америку, провокувати непотрібні страйки, розбивати різні етнічні групи. влаштовувати маніфестації і творити „словянські фронти", що шлють чолобитні Кремлеві й Сталінові — це большевицька програма; оплюгавлювати в Америці кожний рух, що допомагає Україні й українському народові визволитись з московського гнету, тоталітаризму і НКВД — це одно з важних комуністичних завдань, зокрема це головне завдання українських юд. Усе це, як бачимо, є не-американська робота. Вона є проти інтересів краю і проти американських ідеалів. Як такій прийде їй тут згодом кінець; такий самий, як прийшов націстам.

"March of Dimes"

В історії збірки на боротьбу з діточим паралїжем встановлено цього року перший раз певну річну квоту, яка повинна бути зібрана, та яка виносить $24,000,000. Уже це вказує, що зайшла якась особлива потреба.

Офіційна кампанія збірки почалась 15. січня, а скінчилась з кінцем цього місяця. Одначе цілої суми не зібрано й збірка далі продовжується.

Яка це важна справа, оця боротьба з діточим паралїжем, можна було відчути вже з тих слів, що їх виголосив по радіо президент Труман. Це боротьба з недугою, яка непокоїть цілий край, бо вона щораз більше поширюється, не зважаючи на боротьбу з нею. Маючи це на увазі, легко собі уявити, що було б, коли б взагалі не було заснованої в 1938 році б. президентом Д. Рузвелтом краєвої організації „Нешенел Фавндейшен фор Інфентайл Паралезис", що лікує таких, що не мають засобів на відповідне лікування, а теж дбає про досліди над цею хворобою як і витренування персоналу, потрібного до боротьби з нею.

Що ця страшна хвороба не зникає, а збільшається, видно по цьому, що епідемія дитячого паралїжу обхопила минулого року цілу низку стейтів, головно на полудні. Одначе з другого боку годиться завважити, що хоч є спаралїжованих щораз більше осіб, тисячі вертають назад до здоровля, а тільки 5% вмирає, коли ще не так давно вмирало 20%.

Хороба ця, як знаємо, не минає ні багатого, ні бідного, різниця тільки в тому, що бідний не має засобів на лікування, але згадана вище організація дбає, щоб кожний міг лікуватись і саме на те потребує великих фондів. Те, що було зібрано в 1945 році, зужитковано вчасі епідемії в минулому році, так, що остали ще довги. Тому цього року встановлено річний буджет, який повинен бути обовязково покритий з добровільних жертв та доходу з фундацій.

„Дайми", які складає американський нарід в січні, це память по президенті Рузвелті, призначена на дійсно добру і гуманну ціль. Цей „Похід Даймів" продовжується, поки не буде зібрана сума, потрібна на боротьбу з дитячим паралїжем в 1947 році. Ця сума виносить, як згадано, 24. міліони долярів. Організація, що веде цю акцію, є наскрізь гуманітарною. З її допомоги користали минулого року громади, повіти і стейти. Вона помагає людям різного кольору скіри, різної віри, різного походження. Організація з такою благородною ціллю, каже президент, заслуговує на те, щоб усі ми її спомагали, беручи участь в „Поході Даймів".

Обніміте ж, брати мої...

Правдивого приятеля пізнається в біді — твердить народнє прислівя. Справжні приятелі ніколи не залишать один одного, ані в щастю, ані в горю і завжди буяуть, як ті біблійні брати, переносити снопи зі свого лану на поле приятеля. Сам буде терпіти нужду, щоби братові допомогти. Грудь свою наставлятиме, щоб друга рятувати. Про себе забуде, а про братів своїх завжди памятатиме.

„Обніміте ж, брати мої, найменшого брата" — вчив наш великий Кобзар. Ця наука заслуговує на окрему увагу головно в сьогоднішніх днях, коли весь український народ переживає найбільше в своїй історії лихоліття. Вже з найновішої мартирології українського народу є чимало справді героїчних прикладів братньої любови, посвяти і самозапереченя ради друзів своїх. Ці приклади сьогодні дає героїчна Українська Повстанська Армія на батьківщині. Їх є теж чимало з життя наших братів на скитанні в Европі. Недавно преса принесла вістку, що в одному таборі українських скитальників в американській зоні Німеччини біля двох тисяч скитальників проголосили голодний страйк в обороні своїх друзів, яких позбавлено ще й тих мізерних прав, що їх мають ДіПі — переміщені особи. Хвилюючих прикладів братньої любови не бракує й з допомогової акції американських українців. Проте, вражають деякі факти, на яких хочемо звернути окрему увагу.

Справа природна, що в загальному катаклізмі кожний цілком інстинктовно думає і глядить, якби то себе врятувати, забуваючи про своє оточення та про потребу рятунку інших, від чого дуже часто залежить теж власне спасіння. Але вже цілком дивно, як про рятунок інших забуває той, хто сам врятувався.

На скитальщині в Европі є багато людей вчених, письменних і проворних. Але є теж чимало оцих „найменших братів", яким забратись до письма, це „ворогів карати", які не знають куди, де й як їм в своїх потребах та зі своїми турботами звернутись і які, в додатку, не мають ані рідних в Америці, ані жодної цілком рідної душі біля себе. Вони, не вміючи плисти, опинилися силою обставин серед широкого і бурхливого моря та безпорадно дожидають, куди їх кине филя.

Ми не знаємо, як мається під цим оглядом допомогова акція в Европі. Але з інших прикладів можна здогадуватися, що допомогу, бодай незначну, одержують ті, що її найбільше домагаються, що знають, яку кнопку надавити, щоб таку допомогу одержати. І при цьому не завжди памятається власне про „найменшого брата". В багатьох листах зі скитання з Европи тільки дуже рідко подибується згадку, що он, біля мене, є ще такі й такі, які не вміють про себе подбати, але які так дуже допомоги потребують. А таких цілком певно не бракує. Як хотілося б прочитати в листі до Комітету, чи до рідних фразу: „Не посилайте мені, але пошліть моєму другові...", „виставте раніше афідевіт моєму приятелеві..." і т. п. А таких випадків є справді дуже мало.

Або ті, що приїхали. Виступить публично, все впорядку. Але часом трапляється, що зустрінетесь приватно, чи зайде в редакцію і „між нами кажучи... ш-ш-ш... тільки я порядний..." і т. п. Це, вправді, виїмки і вони кидають відповідне світло тільки на себе самих.

За цілком відрадне явище треба вважати цих вчерашніх скитальників, які вчера приїхали на нашу вільну американську землю і сьогодні вже пробують організуватися, щоб нести по своїм силам допомогу тим, які приїдуть завтра.

Існує окремий Комітет для допомоги вченим, окремі люди турбуються і клопочуться за своїх рідних, за своїх близьких друзів і приятелів, за своїх товаришів по професії і т. д. А хто окремо заопікується тим „найменшим братом", що не має ані рідних, ані друзів, що не є вчений, ані славний, оцим безіменним скитальником, що сам про себе не вміє подбати? Обніміте ж, брати мої, найменшого брата!

Микола Чубатий.

Вибори в Польщі та Аліянти

На Йордан, дня 19. січня відбулися в Польщі довго очікувані вибори постановлені рівно два роки тому в січні 1945 умовою Рузвелта, Чорчила та Сталіна на конференції в Ялті. Йдучи на зустріч Сталінові, през. Рузвелт та британський премієр Чорчил погодилися признати уряд настановлений Кремлем для Польщі за тимчасовий уряд польської републики, звільненої від націстичної окупації. Уряд цей, зложений здебільша з комуністів та їх поплечників, мав бути провізоричним урядом для підготовки виборів в Польщі, з яких мав би вийти постійний уряд Польщі. Польські вибори, по постановам в Ялті, мали відбутися „свобідно та без посторонного впливу", щоби могли виявити правдиву волю польського народу, а тим самим вилонити для Польщі справді демократичний уряд. Рівночасно з утворенням червоного провізоричного уряду для Польщі, до якого як пластер на глибоку рану дочіпили чотирьох міністрів зі заграниці, аліянти перестали узнавати польський уряд в Лондоні за уряд Польщі на еміграції.

Так повстав теперішний уряд Польщі з комуністами — з президентом Берутом та премієром Осубкою-Моравським у проводі. Тільки повне незнання способів комуністичного поступовання могло давати підставу думати, що при уряді Берута-Осубки-Моравського можуть відбутися свобідні вибори та що тим шляхом може повстати там демократичний уряд, відзеркалюючий бажання польського народу. Кожний, хто трохи знав большевиків, й на хвилину не сумнівався, що Польща вже віддана на поталу комуністів та на ділі стратила самостійність, бо стала послушним сателітом Советської Росії.

Важко припускати, щоби з того не здавали собі справи два другі партнери Сталіна. Ялтська конференція, яка передавала в руки Советів також Західну Україну та Білорусь, на ділі вирішила теж долю Польщі, одного із перших аліянтів Англії та Америки у цій війні проти націстичної Німеччини. Чи воєнне положення західних аліянтів в січні 1945 року було аж таке безнадійне, що треба було жертвувати советському молохові одного із перших аліянтів, важко притакнути, коли вдумаємося в це, що Німеччина вже так як лежала на обох лопатках та на ділі в травні, отже тільки чотири місяці пізніше, скапітулювала.

Чи думали західні демократичні держави справді погодитися з тим відданням Польщі на скомунізування на постійне, годі нині сказати, бо кілька місяців пізніше не стало през. Рузвелта між живими, а премієр Чорчил провалився при виборах, перебираючи обовязки лідера опозиції в британськім парламенті. Тому годі сказати, яку позицію були б зайняли ці два ялтські партнери супроти советської Росії після перемоги над Гітлером. Фактом є, що Польща впала жертвою політичних торгів поміж західними демократичними державами та советською Росією.

Хто знає відносини в Польщі, той й на хвилину не має сумніву, що теперішний провізоричний уряд Польщі був найбільше осоружним для польського народу, який тільки можна було видумати. Комуністи нікали не мали в Польщі великих впливів. Під впливом комуністів стояла тільки частина варшавського пролетаріяту, частина селянства в бувшій Конґресівці, особливо у воєвідствах келецькім та люблинськім, і частина народного вчительства в тій самій частині Польщі.

Натомісць комуніста зі свічкою був би не найшов в західній, давній понімецькій, Польщі. Не мали теж комуністи ніяких впливів в промисловім Шлеську та в західній Галичині. Одним словом, комуністи в передвоєнній Польщі не були всилі добути більше голосів як 5%. Правда, теперішний провізоричний уряд Польщі радикальною земельною реформою, якою він розпарцелював велику посілість та передав в руки безземельних та малоземельних селян, міг добути ще кільканадцять відсотків населення для себе, особливо в мало освічених округах бувшої Конґресівки. Одначе, не відходить мабуть дуже від правди оцінка віцепремієра Міколайчика, лідера одинокої опозиційної хлопської партії, що при справедливих виборах проти уряду Берута-Осубки було б заявилося біля 65% населення Польщі.

Польський нарід впродовж 20-літного існування Польщі все давав довірря партіям, національним й то передовсім шовіністичним народним демократам та людовцям, себто партії Вітоса - Міколайчика. Протипольська політика націстів, що прямувала до винищення, а щонайменше до ослаблення поляків як народу, напевно не притупила цих національних настроїв польського населення, але навпаки, ще й загострила.

В Польщі постійно панували серед народу настрої протиросійські та прямо відруховий страх перед російським протекторатом, який, як вчила польська історія, невідклично мусів вести до втрати незалежности. Досвід історії 18-го століття диктував Польщі, щоб вона під ніякою умовиною не погодилася на перемарш советських військ через Польщу на захід навіть тоді, коли Польщі грозив наїзд націстів зі заходу.

Сталося в Ялті якраз все це, чого польський нарід найбільше боявся. Польща дістала комуністичний уряд та протекторат Советської Росії над Польщею. Довго очікувані вибори відбулися 19. січня 1947 та як можна було з доволі докладною прецизією сказати дали провізоричному прокомуністичному та проросійському урядові таку більшість, яку Сталін діставав в Західній Україні та Білорусі та яку теж Гітлер звичайно діставав при всіх виборах, себто близько 80%. Диктатори знають техніку як таке „довіря" діставати. Берут та Осубка-Моравські дістали „довіря" польського народу та тепер можуть домагатися від аліянтів, визнати їх постійним легальним урядом Польщі.

Правда, віцепремієр Міколайчик твердить, що вибори відбулися серед терору та насильства, що вибори не були ані „свобідні ані без посторон-

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

I)

На дворі дощ. Пані Ч. глядїла з горішної кімнати крізь вікно на зелену траву на подвірю і побачила червоненький мяч, який очевидно її внучка учора забула забрати до хати. Треба буде взяти цей мячик, бо ще хто потягне — подумала. Та в цій хвилі запримітила, як щось ворушилось у траві біля ґаражу. Відхилила фіранку і бачить, що хтось з поза ґаражу старається патичком досягнути цей червоненький мячик.

Хто це може бути — думала. Десята година ранку, усіх ж діти у школі. З тим зійшла на долину і вийшла на двір, поза ґараж і ось бачить малого, може девять літ хлопчину, під кущем зелені, що старанно працював над тим, щоб достати цей мячик.

П-ні Ч. усміхнулась в душі: ласа це забавка. Під цю пору такого мячика, передвоєнного виробу, з доброї ґуми ніде не купиш. Не диво, що ось цьому малому збиточникові заманулось такої забавки. Але — здається, що п-ні Ч. десь бачила цю зеленкувату подерту шапочку. Ага... ця шапочка ходила кілька днів тому попід хату п-ні Стродер, і тоді десь пропав гарний, та добрий молоток з під їх ґаражу...

Робота з мячиком не йшла, за короткий патичок. І ось зеленкувата шапочка висунулась з під куща а з тим вирвалось з під неї погане слівце...

Треба чогось довшого — думала шапочка і вже пробувала зломити галузь з куща та в тім п-ні Ч. наблизилась, відхилила кущ і — дві парі очей дивились на себе прямо. Одна пара очей з гори глядїла питаючо, прихильно, а ця з долини, з під шапочки — застрашено.

Ти змерз хлопчику — заговорила п-ні і ждала на відповідь... Дощ паде, ти змок... Як тобі на імя?...

Малому сині уста дрожали але слів не було.

Ти не йшов до школи?... Говори, не бійся... О, ходи зо мною до хати дощ паде, ти змок...

А — ви мене будете бити — насмілився — ви покличете поліцію на мене!.. О ні, я того не зроблю — відказала і взяла хлопчину за руку. Рука шарпнулась але п-ні Ч. її притримала і приязно глядїла на винованика. Ходи не бійся, я тобі дозволю бавитись мячиком а може тобі його подарую, але тепер ходи в хату.

Не піду — відказав коротко.

А як ти називаєшся — ласкаво заговорила вона. Не скажу — кинув він різко. Ви покличете поліцію на мене...

Чого ж? А що ти лихого вчинив?.. Що ти хотів побавитись мячиком? Це ж нічо злого. Ось ходи на подвіря і візьми собі його, я тобі дозволяю... ходи... І п-ні Ч. нахилилась під кущ, щоб погладити шапочку. Шапочка не шарпналась і дала себе погладити.

А хто ви є — рішучо спитав він. Я є п-ні Ч. Я тут мешкаю. Цей мяч належить до моєї внучки. Скажи ж мені своє імя. — Генрі Толл, слідувала відповідь. О, Генрі Толл! Дуже мені приємно знати. От гарне імя! Генрі! Мені подобалось!.. Ходи ж Генрі зо мною, не бійся, я тобі нічого злого не зроблю. Як дощ перестане падати, ти підеш собі до дому.

А де ти мешкаєш?..

Яких пять блаків звідсіль — відповів малий.

Генрі тепер не пручався і дав себе вивести зпід куща за руку. Я дуже не люблю того дощу... Ось дивись Генрі, мій городець який, а тут дощ і дощ. Біжи мячика візьми — заговорювала вона. А чи в тебе є городець дома?

Ні, мама каже, що не має часу на городець...

Ідучи до хати через подвіря, Генрі боязко озирався.

А що ж такого твоя мама робить — спитала п-ні Ч.

Вона працює в шапі і батько теж працює — говорив Генрі.

А, так ти маєш добрих батьків, вони працюють, маєте багато грошей. Ти певно любиш своїх батьків, чи так?

Я люблю батька, а мама... Він якось замявся. Увійшли в хату. П-ні Ч. казала малому витерти добре черевики, стріпати одежину і помити руки. На столі пишалась добра половина пая. Генрі побачивши його, голосно потягнув носом та витер рукавом. За цей час п-ні Ч. поставила на столі шклянку теплого молока і пай та попросила Генрі до стола. Він несміло з під лоба розглядався і ніяково присів на кінчику крісла і став пити молоко та заїдати пай.

А що сталось, що ти сьогодня не пішов до школи? — спитала п-ні Ч. Генрі мовчав. Чи твої родичі знають, що ти не пішов до школи?..

Я зле почала — подумала — це за критичне питання. Я дуже не люблю такої днини, дощ і дощ. Коли б так сонечко світило, було б гарно і ти міг би побавитись, чи так-

Я не маю часу бавитись — заговорив Генрі — я вийшов на роботу, за обовязком...

О? — дивувалсь вона, стараючись підійти під душу і розуміння свого малого гостя. Чи... можеш мені сказати, які в тебе обовязки і яку ти роботу робиш? Генрі поглянув на неї недовірчиво а навіть якось з гори і похитав головою:

Я набрав би порядних стусанів від Сема!

Він тільки тепер скинув зеленкувату шапку та поклав її біля крісла на підлозі. П-ні Ч. побачила темну густу чуприну у безладді і зрозуміла, що хлопчина не має догляду.

А хто є Сем — спитала вона.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Нема „права на помилку"

Советський письменник — партійний письменник; помилки і викривлення буржуазно-націоналістичного характеру, запозичені з арсеналу контрреволюційної „школи" М. Грушевського.

„Літературна Газета", орган правління Спілки радянських письменників України, в числі, з дати Київ, 15. серпня 1946, пише в передовій статті п. н. „**Ідейність і принциповість письменника**", між іншим таке:

...Большевицька партійність нашої літератури — це основа всіх її успіхів і перемог, основа найправдивішого відтворення нею дійсности і основа найбільш плодотворної участі її в революційному перетворенні світу.

Великий Сталін назвав радянських письменників „інженерами людських душ". Ця назва дуже почесна і дуже відповідальна. Бути інженером людських душ — це й значить шляхом літературної творчости провадити партійну за своєю суттю роботу по активному формуванню людської свідомості і поведінки, по комуністичному вихованню мас.

В нинішній історичний період, коли радянська країна здійснює поступовий перехід від соціялізму до комунізму, значення літературної справи як одного з видів загальної ідеологічної роботи, що її провадить наша партія, незмірно зростає.

Бути радянським письменником — значить бути партійним письменником, незалежно від членства в партії, а бути партійним письменником — значить не просто вивчати теорію максизму-ленінізму, а до глибини перейнятися нею, жити нею, творити нею.

Слабістю ідейно-політичного виховання літератів, насамперед, можна пояснити появу ряду шкідливих художніх і літературознавчих праць, в яких протягуються націоналістичні та всякі інші ворожі радянському народові „ідейки" і „концепції".

Цим же можна пояснити і появу наскрізь гнилої і ворожої теорії про „право на помилку", тобто право письменника на відхід від радянської ідеології. І хоч ця теорія була рішуче засуджена на червневій нараді прозаїків, то поява її свідчить про наявність впливу буржуазної ідеології на деяких письменників, про слабість виховної роботи в Спілці.

Окремі письменники і літературознавці — Є. Кирилюк, І. Пільгук, Г. Лазаревський — припустити в своїх працях помилки і викривлення буржуазно-націоналістичного характеру. В Спілці письменників не було належного реагування на ці факти, помилки відкрито не обговорювались і не засуджувались, а що може бути шкідливішим за таке замовчування?

В атмосфері примиренства та лібералізму проходила в Спілці і критика буржуазно-націоналістичних концепцій „Нарису історії української літератури". Говорити вголос про „Нарис" у Спілці почали тільки тоді, коли мовчати було вже ніяк не можна. Характерно, що й під час відкритого обговорення деякі письменники-комуністи, в тому числі й люди з відомими, заслужено шанованими іменами, воліли чомусь вдатися до „формули замовчування". Дехто з літератів, що виступали під час обговорення, намагався всіляко одвести критику від авторів „Нарису" (Д. Косарик, М. Пліссецький), дехто намагався потопити її в різних дрібницях.

Потрібне неухильне підвищення вимог до ідейної глибини творів нашої літератури, до теоретичної озброєности письменника і його інтелектуальної культури. Потрібна рішуча боротьба з будьякими спробами відходу від марксистсько-ленінської ідеології, знамаганнями протягти буржуазно-націоналістичну контрабанду, запозичену з арсеналу контрреволюційної „школи" М. Грушевського.

Тільки утверджуючись на висотах большевицької партійності і народности, тільки невтомно дбаючи про своє ідейно-теоретичне озброєння, зможе радянський письменник виконати ті величезні завдання, які ставлять перед ним партія і народ.

них впливів", як постановили в Ялті, одначе хто там звертатиме увагу на таке недодержання Ялтської Умови. Частину зробить червона пропаганда, решта доповнить реалістичний підхід до теперішної ситуації і Берут стане легальним президентом Польщі вже з „волі" польського народу, зовсім так само як Сталін став прибраним „батьком" для західних українців.

Американська преса доносила багато про насильства та арешти доконувані перед виборами над опозиційними партіями. В тім самім дусі має теж бути злаждене урядове звідомлення американської амбасади в Польщі. Одначе рівночасно додають американські кореспонденти, що по їх думці це все ситуації не змінить, бо для Кремля польські вибори відбулися легально та уряд Берута має повне право стати легальним урядом Польщі. Ніхто чейже не буде розпочинати війни зі Советами за це, щоби в Польщі встановити уряд з волі народу.

В справі польських виборів зайняла становище неприхильне для теперішнього уряду Польщі така теж впливова особа в американській закордонній політиці як сенатор Ванденберг, предсідник американського сенату. Одначе, й він заявив, що думає тільки про мирну полагоду тої справи.

Чи можлива зміна того всього, що сталося. По нашій думці така зміна без війни неможлива. Скомунізування Польщі та Чехословаччини це для Советів конечно потрібна запорука, щоби забезпечити собі випадні бази на захід.

Положення Польщі нині небагато вже різниться від положення України. Польща формально незалежна, але ця незалежність полягає в тому, що представник уряду тої незалежної Польщі у всіх важних справах їде на пораду до Москви.

Скомунізування Польщі звязане нині з цілим комплексом других справ Східної Европи, а саме з висвободженням балтійських держав, Фінляндії, України, Білоруси та кавказьких народів. Реально дивлячися на світ, зміна положення у Східній Европі мирним способом неможлива. Нічого тут не вдіє теж Організація Обєднаних Націй ані найкраще списаний статут прав свобод людини. Неодну вже річ списали гарно і прикрасили фразами свободи та демократії. Але на ділі вийшло щось зовсім противне до свободи та демократії. Тільки внутрішний розвал Советів або зовнішна війна могли б принести свободу східній Европі.

Міжнародний фонд допомоги дітям

УНРРА є в стані ліквідації, а Обєднані Держави та інші організації перебирають на себе деякі ділянки її праці, в тому числі опіку над дітьми — жертвами модерної війни та довгого голодування. В самій тільки Европі нараховують яких 20 мільйонів недоживлених дітей, вони потребуватимуть допомоги цеї весни коли УНРРА скінчить свою працю. Минулого серпня, на женевських нарадах УНРРА було запропоновано створення Міжнародного Фонду Допомоги Дітям. Проєкт такого фонду одноголосно принято на Загальних Зборах Обєднаних Держав у грудні місяці. Також було ухвалено продовжити дорадчу працю УНРРА в справах опіки, особливо опіки дітьми. Обєднані Держави плянують не тільки продовжувати, але ще й збільшити поміч дітям, які потерпіли як фізично так і духовно від війни та її наслідків.

Екзекутивна Рада Міжнародного Фонду Допомоги Дітям, в якій має бути заступлено 25 націй, зійшлася на перше засідання тиждень перед Різдвом. Рада має встановити програму праці для Фонду, що є під загальним доглядом Соціяльної та Економічної Ради Обєднаних Держав. До комітету підготовки програму увійшли представники „великої пятки", Канади, Бразилії, Норвегії та Польщі. Цей комітет має узглядньовати прохання про допомогу. Греція та Польща були першими країнами, які звернулися за такою допомогою для своїх дітей.

В першу чергу Фонд візьме під увагу дітей тих країн, які були жертвами ворожого нападу; більше допомоги дістануть з тих країн такі, де УНРРА вже працювала. Допомога дітям інших країн буде можливою тоді, як Фонд дістане на те спеціяльні засоби.

Фонд має діставати засоби з трьох джерел:

1. **Від урядів.** До Фонду мусять внести свої вкладки перш за все самі уряди, чи то грішми, річами, транспортом. (Безперечно і від Конгресу Злучених Держав сподіваються дістати до Фонду якесь признання). Деякі европейські країни, які не в стані дати від себе поміч ні в один зі згаданих способів, пропонують від себе вислати досвідчених робітників, для праці в сиротинцях, кліниках та інших установах для дітей. Вони годяться також занятися вишколом докторів, доглядачок хорих, соціяльних робітників, кандидатів на яких мають прислати країни що мають в них потребу. Це буде вважатися вкладкою.

2. **Народні і міжнародні організації.** Головною міжнародною організацією, від якої сподіваються найбільшої вкладки, є УНРРА. На нарадах у Женеві було рішено, що всі гроші, які залишаться від УНРРА по її ліквідації, буде передано до Фонду. Скільки саме — буде видно в кінці 1947 року. УНРРА запропонувала дати помешкання й персонал на шість місяців 1947 року. УНРРА сподівається, що зможе передати досить засобів до Фонду Допомоги Дітям, аби покрити перші адміністративні видатки для налагодження праці. До Фонду вже вплинуло $550,000 з ріжних збірок минулого літа. Не сподіваються значної грошевої допомоги від народних та міжнародних добровільних, допомогових організацій, але вони можуть дати робітників, як вже давали до УНРРА.

3. **Окремі пожертви.** Безперечно, в країнах будуть організовані збірки від окремих осіб на Фонд Допомоги Дітям. Такі кампанії буде провадити окремо кожда країна.

На жаль, засоби з тих джерел можуть поступити до Фонду щойно за кілька місяців. Проте гостра потреба в них буде вже при кінці цеї зими й далі аж до нового врожаю. Аби Фонд Допомоги Дітям мав можливість якнаскорше приступити до праці, всі, у кого болить серце за нещасних дітей, повинні вже тепер висилати свої пожертви. Чеки чи моней-ордер треба виписувати на: International Emergency Children's Fund та посилати до: Secretary General of the United Nations, Lake Success, New York.

Загальна Рада — ФЛІС.

БУДЕ ГОСТЕМ У БІЛОМУ ДОМІ. — Це Мігель Алеман, президент Мексика, що в березні відвідає президента Трумана в Білому Домі. При тому будуть говорити мабуть і про позичку для Мексика.

ПОВНА ЗЛУКА РОСІЙСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ З МОСКВОЮ.

Релігійна Пресова Служба подає такі вісті з дати 1. лютого:

Злука між Російською Православною Церквою в Злучених Державах і патріярхальною церквою в Советськім Союзі викінчується. Метрополітальна Рада Американської Церкви дістала каблеграму, що патріярх Алексій з Москви зняв суспензу, наложену на Американську Православну Церкву більше ніж перед десяти роками і згодився признати повну автономію Російській Православній Церкві в Америці.

Домагання автономії було поставлене на Соборі Американської Церкви в Клівленді минулого листопада, в якому брали участь більше ніж 300 світських і духовних делегатів від 275 парафій у Злучених Державах.

У своїй телеграмі, копії якої дістала Митрополитальна Рада в Ню Йорку і голова церкви, митрополит Теофіль із Сан Франсиско, патріярх Алексій каже, що він приняв усі постанови Собору. Він теж сказав, що подробиці про згоду на автономію Американської Церкви полишені до розрібки митрополитові Теофілеві і митрополитові Григорієві з Ленінграду, який прибуде до Злучених Держав, як лише дістане візу для діяння в імені московського патріярха.

Патріярх Алексій зніс суспензу, заявою: „Від тепер наша духова і молитвенна злука привернена". Він теж переслав торжественне благословення церкві, якої головою є митрополит Теофіль. Московська каблеграма каже ясно, що патріярх Алексій зробив цей крок після дбайливого передумання звіту з клівлендського Собору, який переслав йому митрополит Теофіль. Комітет, назначений на Соборі в Клівленді, працює над новим статутом Американської Православної Церкви, „на підставі демократичних засад". Надіються, що він буде готовий впродавж року і буде предявлений до одобрення наступному Соборові.

ЖАРТИ

„Треба жити і другим дати жити".

Син погребника по скінченні шкіл пішов до праці в підприємстві свого батька. Почав від того, що приготовив нове оголошення, на місце старого, яке від давна вже товклося в газетах без зміни. Предложив син батькові начерк оголошення, батько перечитав і крутить головою. Син завважав невдовілля батька й питається за причину:

— Але ж, тату, ви годитеся на це, що я пишу про наші поміркованi ціни?

— „Правда, то все була наша кличка в минулому" — каже батько.

— „Ну й на те, де я пишу, що наша обслуга все була совісна й доцільна?"

— „Так, сину".

— „І на оце, що ми трималися все золотої середини?"

— „Але ж певно, сину!"

— „То з чим ви не погоджуєтеся, тату? Чому крутите головою?"

— „А от, сину, ти написав, що треба жити і другим дати жити! Це ж не йде впарі з нашим бизнесом!"

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

СТЕМФОРД, КОНН.

Скитальцям і сиротам.

Жертви на допомогу нашим скитальцям в Европі розпочато збирати в нашій громаді ще в листопаді 1944 року. Збірки переводимо в парохії св. Володимира і в Українськім Горожанськім Клубі, а гроші висилаємо до Комітетів. Теж переведено двічі збірку одежі й вислано до Ню Йорку. Останнім разом вислано $122 до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії, які зібрано на вечері Укр. Горожанського Клубу 31. грудня 1946. Промовляли тоді бувший предсідник, Семен Панасюк, та Теодор Мацелюх, що взивав до збірки для скитальників, згл. сиріт на чужині. На цей зазив Анна Блащук і Ілько Михайлишин зібрали $112. Наші люди радо жертвують, бо вже мали нагоду говорити з скитальниками і сиротами, що прибули з Европи і дізналися від них як очевидців, як наші люди терплять на рідних землях і на скитальщині.

Жертвували: В. Сидяга $20; по $10: Український Горожанський Клюб, І. Михайлишин і Теодор Мацелюх; по $5: відділ 350 У. Н. Союзу, В. Блащук, Г. Вальчук, А. Хома, Г. Капустинський і А. Кругляк; І. Тирчик $3; по $2: С. Панасюк, С. Куривчак, П. Хома, В. Карий, П. Вальчук; по $1: Д. Малиняк, С. Кругляк, П. Круліковський, М. Круліковська, Н. Когут, проф. М. Стецик, В. Лема, К. Кульгавич, І. Герман, В. Кругляк, Ю. Кругляк, М. Черковський, І. Кресан і М. Бодай. Зібрано $107, а дрібними $5. Вкладка від У. Г. Клюбу $10, то разом вислано $122.

Ілько Михайлишин.

ОЛІЄН, Н. Й.

До односельчан з Сернок Середних, повіт Рогатин.

Хочу звернутись до своїх краянів у такій справі, що нас усіх обходить, а це в справі допомоги тим хлопцям з наших околиць, що є тепер у військовім таборі в Ріміні, в Італії. Знаю про шість таких хлопців і маю вісти про них та їх важке життя. Є вони з Стасевої Волі, Слободи і один з Кунич. Прислали подяку за ту допомогу, що я їм посилав. Це наші рідні й думаю, що кожен з односельчан рад би щось більше про них почути, бо вони бились з різними ворогами українського народу. Деякі з них розпитують за ріднею в Америці, як от за Михайлом Кубариком, а інші хочуть переписуватись з своїми односельчанами. Нам тут добре, ми гарно зібрані й ситі та свобідні. Як такі не забуваймо за наших рідних, нещасних краянів. Радо дам інформації усім тим, що захочуть щось більше про це дізнатись.

Михайло Луцишин,
312 King St., Olean, N. Y.

БОСТОН, МАСС.

На поміч скитальникам.

Наше Товариство „Запорозька Січ", що носить назву наших славних козацьких предків, завжди памятає за всі народні потреби. Проте нам таки здається, що того всього замало, коли подумати, що витерпіли наші рідні в Европі від большевизму і гітлеризму, та скільки ще й тепер доводиться їм терпіти. Ми добре розуміємо, звідки взялися українські скитальці, та чому їх треба вратувати і продовжувати акцію визволення України зпід московського, тоталітарного ярма.

Наше товариство влаштувало баль, а хоч публики не було багато, то приходу було до сорока долярів. На річних зборах Зап. Січи зложили ще: Г. Костецький $2, а по $1: С. Кучер, С. Ярош, М. Вонс, Е. Сілінський, Й. Чернецький. Разом вислано до ЗУАД Комітету $47, але на тім не кінчимо, бо збірку продовжуємо далі.

Г. Костецький.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

На допомогу і оборону скитальників.

За старанням Громадського Допомогового Комітету, що існує при українській католицькій парохії, була відправлена дня 10 листопада місцевим парохом, о. Петром Леськовим, панахида за поляглих борців України. Отець парох виголосив відповідну проповідь та просив зложити жертви на допомогу українським скитальникам. Зібрано в церкві $30, а пізніше ще $20. З грошей, що остались з квітів на гріб бл. п. Шабатури додала вдова $12, памятаючи на Покійного, що завжди дбав за добрі цілі і за наш У. Н. Союз. При тій нагоді хочемо додати, що Українська Катол. Парохія не „спить блаженним сном", як це було написане в грудні в „Народнім Слові". У нас іде народня робота, тільки без непотрібного розголосу. От недавно молоді наші ветерани зорганізували Ветеранський Клуб, відіграли комедію „Свідки" і занялись колядою на скитальників. У церкві гарно співає хор під управою п-ні Рапач. Ми теж підготовили наших молодих ветеранів на урядників в громаді, щоби було кому провід взяти, як не стане нас старших. Коли питати, хто більше робить, то найліпше вирахувати. Наприклад: Хто скільки зложив на скитальників? Скільки на пресовий фонд „Свободи"? Хвальба бідному сорочки не дасть, треба подавати факти і факти і цифри і опираючись на них робити порівнання. Згадаємо, що секретар Козак вислав $40 на пресовий фонд „Свободи", а це крім тих членів, що самі вислали. На допомогу скитальцям і на спровадження сиріт з Европи ми зібрали понад тисячу долярів. А скільки зложили другі?

Тут подамо ще жертви з Листопадового Свята: Сестрицтво Пр. Діви Марії $10, М. Касіян $5, І. Козак $2, а П. Федорців, Й. Ковалів та І. Павчук по $1. Разом з Листопадового Свята $62.

За Допомоговий Комітет в Міннеаполіс:
О. Козак, секр.
П. Федорців, кас.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

4772. Кочурак Теодора з с. Бандрів, Ліско, від Форошівський Івана з с. Мочар, Ліско.

4774 Грициняк Ярослава Олега від Грициняк Михайла.

4775. Бецкал Анни від Станецький Романа, син Юрка і Розалії з Городенки.

4776. Бродич Татяни (Крик) і Марії (Борисюк) від Бродич Петра з с. Дорожова, Самбір.

4777. Магас Марії і Василюк Софії зі Скоморох Старих від Микитин Софії (Тисак).

4779 Кузьмак Миколи, Йосифа і Антона, Тисовська Анни всі з Турки н. Стриєм від Кузьмак Івана.

4780. Ярчуковський Василя з Маркополя від Власенко Миколи.

4781. До рідних з села Мільна, Зборів, від Джуль Павла.

4782. Дучак Параски і Микити з с. Чернилиця, Городенка, від Шевчук Василя.

4783. Перецький Володимира від д-ра Перецький Августина з села Фамолі, Тлусте.

4785. Рурник Олени (Григірчук), Сідлярчук Касуні зі Сиятина, Дутчак Романа від Дутчак Степана.

4786. Каблак Юрка з с. Долпотів, Калуш, від Каблак Стаха.

4787. а) До рідних і знайомих з села Бакончичі, Перемишль, Левицька Ольги від Побідинський Льва.

4787. б) Дутко Анелі з села Бунів від Дутко Лідії (Побідинська).

4787. в) Гукала Данила від Дутко Ольги (Марепін) з Яворова.

4787. г) Німців, Білий з Конюшкова, Броди, від Савчак Ольги (Мамчак).

4788. Кропйовська Марії з села Немирів, Рава Руська, від Костицька Марії.

4789. Кбиюк Ксені (Триш) і Марії, Головацька Ольги, Гнатюк Степана від Триш Миколи.

4790. а) Дахновська Марії (Мельник) від Мельник Василя.

4790. б) Нагуляк Івана, Олійник Юстина від Романюк Миколи.

4791. Мазуй Миколая з с. Банавичі від Самсоненко Івана.

4792. Терлецький Івана, Паславський і знайомих з Хирова від Іванейко-Коропей Мальвіни.

4794. Семащук Івана і Михайла з с. Хмилова, Золочів, від Кривицький Осипа.

4795. До рідних своїх і батька від Трельовський Петра з Коломиї.

4796. Дві дочки Стиковського Степана з с. Ражнів, Броди, нехай зголосяться до вуйків в Америці. (Европейські і таборові часописи просимо передрукувати).

4797. Паньків Івана і Олекси, Мельник Марії, Боднар Івана, Григорія і Антона, Яцентий, Вітер, Рудий, всі з с. Чернева, Рогатин, о. Іванишин Андрія з с. Посвірж, Рогатин, від Наболотний Василя.

4798. Сигерич Івана, Кутельмах Марії зі Старого Самбора від Сигерич Василя.

4799. До односельчан з села Петеликівці Старі, Бучач, від Знак Івана.

4800. а) Хамусак Ілька з с. Молодичне, Ходорів, від Редка Івана.

4800. б) Клячин (?) Сташка, Дідух Івана і Василя, Післятник Петра, Чогонка Дідух (?) з с. Липівці, Перемишляни, від Русин Степана.

4801. До односельчан з села Нагуевичі, Дрогобич, від Твардовський Василя, Емілія і Анни (Чапля), Сидор Юрка і Дарії.

4802. Кізима Михайла від Кізима Степана.

4803. Гупаловський Гната, Колодій Онуфрія, Стояновський Стаха і Франка, Третяк Катерини і Ксеньки, Михайлів Маланки, Старунь Петра від Павлишин Гринька з с. Хильчичі, Золочів.

4804. Дмитришин Степана з с. Ройтаревичі, Новий Самбір, від Дмитришин Марії.

4805. Драйчук Теодора з с. Богородчани від Драйчук Осипа.

4806. Скібіцький Йова від Небочинський Сергія.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПАРАГВАЙ

Про цю країну ходять різні чутки як про країну нову для колонізації. Ці чутки мають свої підстави. Країна поволі починає колонізуватися. Праліси починають рідіти, то тут, то там уже видніються нові хати переселенців. Багато наших земляків, приїхавши сюди з надією поліпшити свої злидні, і поплювавши добре на руки, починають боротися у пралісах з віковою природою. Земля тут майже уся покрита пралісами за винятком невеликих прогалин, що по тутешньому називаються „катро", себто степ.

„Катро" є просто великі прогалини у лісі, котрі вибірають колоністи для майбутніх колоній. Колоністи селяться на такій „катро", що служить випасом худоби, а ліс для „шакро", (себто поля), бо лісові прогалини не надаються на жадну культуру, а служать тільки випасом.

А також є „катро" над берегами річок, котрі лежать низько, ніби то „мочари", такі надаються під управу рижу, тому, що риж мусить рости у воді, а по росту мусить підноситись і вода, тому на таких плантаціях конечно мати відповідні рови, якими могла б вода доставатися на плантацію, коли вона потрібна, а також осушувати, коли підходять жнива. Риж це один продукт, котрий тут добре оплачується і тому майже усі „катро", котрі надаються під риж вовисько вже в наших околицях зайняті.

Околиця, в котрій зараз проходить колонізація, це одно з найкращих в цілому Парагваю, з центром міста Енкарнаціон. У цім районі вже нараховується багато українських колоній з поважним числом мешканців. Подати правдиву відомість — скільки у кожній колонії мешканців — не можливо, тому, що кожна колонія поповняється новоприбулими, але одно можна сказати з певністю, що уже наших людей тут можна нарахувати понад 5 тисяч.

Замешкують вони по слідуючих колоніях — „Санта-Марія", мішана, „Ітангуа" мішана, „Чайре" мішана, „Нова Волинь" — українці-волиняки, та поліщуки, „Балтика" українці і виходці з Литви, колонія „Трес Патререс" — українці, „Катро Патреро" — мішана, укр. і параг., „Сан Хуан" — мішана укр. і пар., „Сандова" — українці, козаки, донці, кубанці, „Уру Сапукай" — українці, „Фрам" — українці, поляки, чехи, парагвайці — те все колонії, котрі лежать коло центра міста Енкарнаціона радіюсом 20 км. за винятком колонії Фрам, що віддалена на 40 клм.

А також багато українців живе окремими хуторами по дві і більше родин на деякій віддалі одні від ругих. Це теж будучі колонії. Також існують тут на дальшій віддалі три великих німецьких колоній, як наприклад „Гоґенау", що віддалена від центра на 50 клм., „Облігадо" — 60 клм., а „Белля Віста" — 80 клм. Це старі колонії, існують уже по пару десятків років і колоністи живуть багато, мають великі плантації „жерба мате" (параг. чай), а також скотарства цих трьох колоній постачають майже для цілої країни смалець і мясо. Німецькі колоністи нагадують наших колишніх чумаків, як колись ходили (чи то їздили) у Крим по сіль, так і ці тепер їдуть з тяжко навантаженими возами до міста, у віз вприжено дві а то й три пари добрих волів, їдуть вони ліниво під горячим сонцем і віз навантажений скрипить, німець лежить на возі і так само ліниво лежучи, слідить за дорогою й своїми круторогими. Вони приїзджають дуже рідко до міста, хіба тільки здати (продати) свою працю та закупити усе необхідне для домашнього вжитку і зложити у місцевий банк гроші. Вони вже обжились.

Земля тут є власністю багатих компаній і власників, продається майже на довгоречинцеві сплати; ціни різні, як і умови, залежить це від властителя. В околицях міста Енкарнаціону земля за 1 га. від 30 до 57 пезів арг. Наприклад колонія „Фрам" — земля — власність п. Христофорзена, котру він продає в розстрочку на 6 років по 57 п. арг. за гектар, завдаток при контракті 5 п. арг. — решта на сплати.

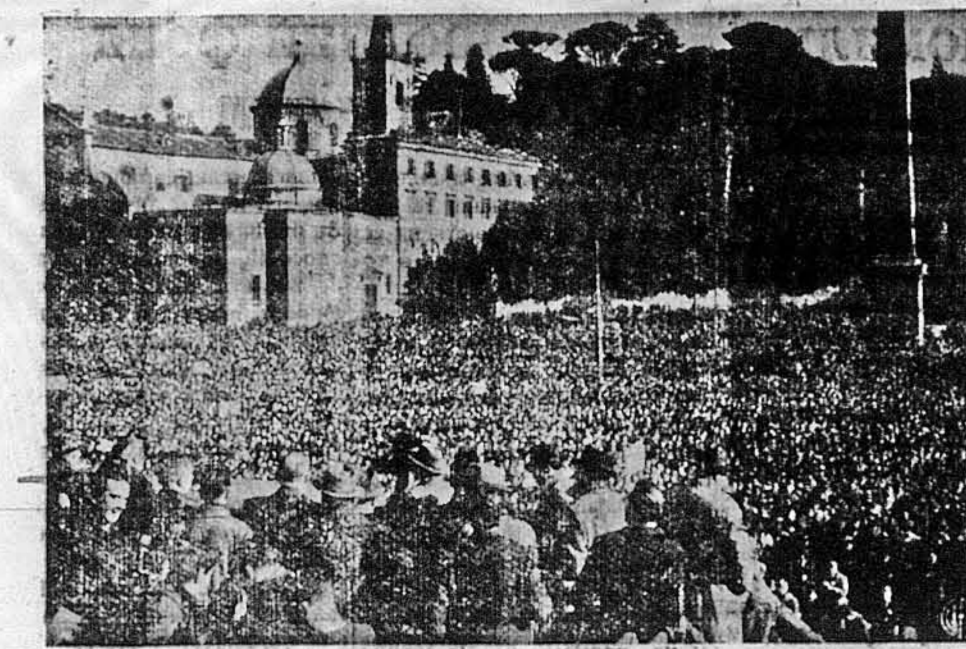
Колонія „Сандова" на землі п. Барте, котрий продає по 30 п. арг. за гектар без жадного завдатку, а платить через два роки з дня підписання контракту (себто дає можливість трохи розгосподаритись). Земля зовсім не гірша і ближче до центра. Також можна набувати землю, що вже є власністю і недалеко від міста Енкарнасіону, але тут ціна вже більша, доходить навіть до 100 і 150 п. арг. за гектар, але звичайно тут уже земля викорчувана, часом з хатою і садком і т. д.

Справлятись з пралісами не дуже тяжко, два чоловіки вирубають у 10-12 днях 1 гектар, робиться це в такий спосіб, — насамперед іде мачетовка (мачета — це щось в роді шаблюки, тільки троха коротша), без неї не можна і носа ткнути у праліси, бо ліс такий густий, та до того ще переплутаний ліянами, що без тої самої мачети ніяк пройти, а тому то мачет перша зброя у цій країні. Отже спершу іде мачетовання, цею шаблюкою рубають, направо і наліво, з під низу і гори усе, що дрібне та перерубують ліяни.

Потім, коли вже мачета своє зробила, іде сокира в роботу, а опісля вже пилка. Дерев занадто грубих нема, а наколи і трапляються, то їх залишають, а потім вже валять вогнем. Ліс зрубаний лежить два-три тижні, потім його підпалюють, згоряє що тонше, а грубше лишається і „чакра" готова для посадки. Садять найбільше кукурудзу у такий спосіб, загострюється кілок, котрим робиться в землі дірки, де вкидають по два-три зерна. Не дивлячись на те, що земля добре перегоряє, кукурудза росте буйно. Але це початок, цебто перший рік, а потім уже не так буйно росте. Земля дуже гарна і родюча. Можна управляти різні рослини й культури, наприклад: кукурудзу, бавовну, пшеницю, ячмінь, гречку, просо, лен; не вдається добре овес і жито, хоч колоністи пробують на всі лади, думаю, що добються з часом свого, бо на початку було то само з пшеницею — усе не вдавалася, пробували сіяти різну, але бразилійська вдається добре.

Також росте усяка городовина: капуста, морква, буряки, огірки, дині, кавуни, цибуля, часник і т. д., одним словом усе те росте, що й в Европі. Картопля чомусь не добре вдається, але тут заступає нашу картоплю „мандьока" і „батата", остання трохи солодка, — з неї виходить добра каша. З тутешніх овочевих дерев добре виходять банани, наранчі, цитрини, манго, какі, фіґи, мамони, персики і т. п. А також з европейських різні сливки, яблука, груші, оріхи, як також виноград усіх сортів.

(Кінець буде).

ГОЛОДОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ В РИМІ.— Ця картина представляє масу робітників, що зібрались на площі Пяцца дель Пополю в Римі, щоб запротестувати проти зависоких цін на харчові продукти.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Отсим повідомляємо всіх тих, котрі посилають до поміщення оголошення про те, що скитальники шукають в Америці рідні, чи знайомих, а виразно не напишуть, що це платне оголошення, або не платне, то такі оголошення адміністрація пересилає до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії, який веде з них реєстр і якому „Свобода" поміщує такі оголошення безплатно.

Хто хоче, щоби його оголошення було поміщене у „Свободі" окремо від оголошень Зл. У. А. Д. Комітету, хай напише виразно, що це платне оголошення і скільки разів має бути поміщене.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 9. лютого, в годині 12:30 пополудні, в Домі Відділів У. Н. С., 845 Н. Вестерн Еве. Просно всіх членів прийти на час на збори. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Фединський, кас.; В. Пилипів, секр., 849 N. Leavitt St.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. лютого, в год. 2. пополудні, в Українській Гали, 213 Скунмекер Еве., ріг 2. вул. Просимо всіх членів прийти заплатити свої місячні належитости. — За уряд: М. Коваль, предс.; М. Куць, секр.-кас.

ГУДСОН, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 477, повідомляє, що річні збори відбудуться 9. лютого в церковній галі, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти на збори. — І. Лисогір, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. лютого, в год. 1. пополудні, під ч. 2965 Карпендер ул., в У. А. Осередку. Просимо всіх членів явитись на збори і приготовитись до товариської забави, котра відбудеться 15. лютого, де будемо принимати нових членів до У. Н. Союзу. Просимо при добрій спосібности приведіть свої знайомих і в той спосіб зорганізуємо більше членів. — За уряд: М. Головчак, предс.; Тг Солодкий, кас.; Д. Ферлей, П. Андрушків, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ШУКАЮТЬ МЕШКАНЬ

ПАВЛЮ ЦЬОКАН шукає за ГРИЦЬКОМ і ВОЛОДИМИРОМ ПЕТЛЬОВАНИМ зо села Малої Олішанке, Золочівського повіту. Просить, щоб до нього написати на адресу:
T. SEMENCHUK,
15 Bloor St. W., Oshawa, Ont., Canada

ТАРЗАН, ч. 1530. „На ваше здоровлю".

„Таж то ти його затроїв!" дався чути голос. Загру відвернувся і тоді стрінувся око в око з розлюченим начальником.

„Оці люди вирятували мого сина і тепер вирятують тебе!" закликав начальник.

Нагло Загру вхопив за пістолю д-ра Лонга і пігнав з нею до своєї криївки, а за ним товпа, жадна помсти.

Там він стримав товпу виціленою пістолею. Опісля він підніс горнятко з убивчим трійлом. „На здоровля вам усім!" він закликав і випив трійку до дна.

Так прийшов кінець злобному чоловікові... а сироватка спасла життя інших. Тоді Тарзан подався домів, мало передчуваючи, які дивні пригоди на нього ждали.